

Knihy na internetu

Knihy jsou klasickým vánočním dárkem a patří i mezi nejprodávanější zboží na internetu. A právě na internetová knihkupectví jsme se podívali podrobněji...

O internetovém nakupování jste si už v Chipu mohli přečíst desítky stránek. Radili jsme vám, jak a kde nakupovat domácí spotřebiče, popisovali jsme způsoby platby a napovídali, jak si založit vlastní internetový obchod. Proto se tentokrát nebudeme příliš zabývat teoretickými úvahami o internetovém obchodování a vrhneme se rovnou na knihy.

JAK JSME TESTOVALI

Prvním krokem našeho testu byl výběr obchodů. Na českém internetu najdete stovky virtuálních knihkupectví, která nabízejí desítky tisíc knih různých žánrů. My jsme se zaměřili pouze na ta, která nabízejí především beletrii. Do našeho výběru jsme (kromě jedné výjimky) nezařadili obchody nabízející knihy "mezi jiným zbožím", ale zaměřili jsme se jen na specializované obchody. Ignorovali jsme také obchody zaměřené na odbornou literaturu nebo na jeden literární směr (sci-fi, naučná literatura apod.), ale i tak v našich sítích uvázlo přes sedmdesát obchodů. Vybrali jsme proto pouze několik nejznámějších knihkupectví a k nim přidali několik náhodně vybraných obchodů. U nich jsme hodnotili vše od designu přes přehlednost až po možnosti platby a doručení. Pro zjednodušení lze říci, že jsme vybrané obchody srovnávali se svou představou ideálního obchodu. Logicky jsme zcela ignorovali ceny knih, protože se obvykle příliš neliší, a navíc je běžné, že v každém knihkupectví mají některé tituly levnější a jiné dražší. Pokud je tedy pro vás hlavním kritériem při výběru obchodu možnost ušetřit, musíte si ceny vybraných knih porovnat sami. Pro testování jsme používali Internet Explorer 6.

Vltava

www.vltava.cz

Jedinou výjimkou, kterou jsme při volbě internetových knihkupectví učinili, byla právě Vltava. I když jsme se rozhodli vyhnout se "internetovým obchodním domům", nemohli jsme vynechat Vltavu, která patří k nejstarším a nejznámějším obchodům s knihami na našem internetu. A právě proto, že se z obyčejného obchodu s knihami změnila na "multimarket" nabízející kromě knih i hudbu, filmy a hry, musíte počítat s některými nevýhodami plynoucími z tohoto spojení.

První, co nás nepříjemně překvapilo, byl design a velikost stránek. O tom, zda je hodnocení "totální chaos" přehnané, se můžeme dlouho přít. Fakt však je, že úvodní stránka Vltavy má velikost téměř 800 kB. Máte-li zájem o knihy a kliknete-li na stejnojmenné tlačítko na titulní stránce, načte se vám dalších 760 KB. Jinými slovy - vaším modemem proteče více než 1,5 MB a ani jste ještě nezačali nakupovat...

Nelíbilo se nám také, že při menších rozlišeních (např. 800 x 600) je stránka nepřehledná. Zarážející je, že někde je šířka stránky tak velká, že i při rozlišení 1280 x 1024 musíte rolovat stránkou vpravo, abyste viděli obsah celého okna. S tímto případem se můžete setkat například u seznamu autorů. Ten má i další nepříjemné vlastnosti. Pokud třeba hledáte autora, jehož jméno začíná na "Ku", čeká vás těžká dřina. Abecední seznam má totiž třídění jen podle prvních písmen. Dalším "stupněm" je už jen očíslovaný seznam stránek. Například u písmene K najdete na první stránce několik desítek jmen, která končí "Karasovou", a dalších 91 stránek. Kde byste hledali autora začínajícího na Ku? Klidně bychom předchozí výtky vynechali, kdyby alespoň vyhledávání fungovalo tak, jak má. Tedy ono funguje - pokud znáte přesné jméno autora. Znáte-li jen několik písmen, jste ztraceni, i když použijete pokročilé vyhledávání. Zde Vltava doplácí na svůj "široký záběr". I při volbě rozšířeného vyhledávání totiž nelze zvolit vyhledávání jen podle autora. Hledáte zároveň v kategorii autor, vydavatel, interpret a dirigent - hledání je totiž společné pro všechna oddělení Vltavy.

Další drobností, která znepríjemnila nákup, je velikost náhledu obálky. Naopak nás potěšila možnost vyhledání další tvorby od autora vybrané knihy. Stačí jen kliknout na autorovo jméno. Dále jsme ocenili jednoduchou registraci až na pomyslném konci nákupu a především nízkou cenu za poštovné a balné.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

- KOMPLIKOVANÁ NAVIGACE
- NEVHODNÉ PRO POMALEJŠÍ PŘIPOJENÍ
- + NENÁROČNÁ REGISTRACE
- + U NĚKTERÝCH KNIH UKÁZKY

Vltava doplácí na svoji širokou nabídku, která podstatně zneprjemňuje nákup samotných knih. Nejen autoři designu by se měli zamyslet, zda méně není někdy více. Pokud však máte rychlé připojení k internetu, velký monitor a rádi nakupujete na spolehlivých místech, můžeme vám Vltavu jen doporučit. Však už tady nějaký pátek je...

Kosmas

www.kosmas.cz

Knihkupectví Kosmas také není zkušeným surfařům neznámé - je totiž součástí internetové nákupní galerie Internet Mall (<http://www.mall.cz/>). Kosmas nabízí i hudbu a CD, přesto nepůsobí chaotickým dojmem. Naopak vše působí příjemně a ani orientace na stránce není složitá. Jako u ostatních obchodů i zde najdete na titulní stránce nabídku "vybraných titulů", ale je jich pouze pár, takže nemáte pocit, že nevíte, kam se dřív dívat. Navigace je o něco lepší než u Vltavy, ale zde zase chybí přehledné třídění podle příjmení autorů. Ani zde nenajdete dostatečně velký náhled obálky a chybí i ukázka z knihy. Za zajímavé považujeme rubriky Recenze, Připravované a Akční slevy. V rubrice Recenze najdete u vybraných knih krátké recenze, které mohou alespoň částečně nahradit chybějící ukázky z knihy. Rubrika Připravované nabízí výběr z edičních plánů vydavatelů, informační hodnotu této rubriky však bohužel snižuje absence alespoň přibližného data vydání u jednotlivých titulů. Akční slevy nás doopravdy překvapily - na rozdíl od konkurence zde najdete velké množství knih, které jsou zlevněné na polovinu.

Za obzvláště zdařilé považujeme rozšířené vyhledávání. Vyhledávat totiž můžete nejen podle názvu knihy, podle autora či vydavatele, a to vše při využití frází či klíčových slov, ale i podle jazyka, maximální ceny nebo ISBN, což ocení především zkušenější "knihomolové". O tom, že si Kosmas své jméno zaslouží, svědčí i sekce Služby. V ní najdete například informace o anketách či o literárních cenách udělovaných v ČR a v zahraničí. Za unikátní lze také označit internetovou autogramiádu. Ta totiž umožňuje objednat si zdarma autogram určitého autora i věnování do knihy. Přehled autorů a autogramiád najdete na stránkách Kosmas - Služby.

Nakonec musíme jen pochválit závěrečnou fázi nákupu - registraci a výběr způsobu doručení. Vše je přehledně popsáno a vysvětleno, v nápovědě nechybí ani podrobné údaje o cenách. Celkově lze nákup v internetovém knihkupectví Kosmas jen doporučit.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

- CHYBÍ PODROBNĚJŠÍ INFORMACE U JEDNOTLIVÝCH KNIH
- + PŘEHLEDNÝ DESIGN
- + DOBRÁ NAVIGACE

Knihkupectví Kosmas lze doporučit i uživatelům, kteří na internetu nikdy nenakupovali. Přehledný design a jednoduchá navigace z něj dělají našeho favorita a vítěze testu. Jedinými drobnými výtkami by mohla být absence úryvku z knihy, větší náhled obálky a chybějící abecední seznam nabízených autorů.

Všechny knihy

www.vsechnyknihy.cz

Toto knihkupectví se na první pohled liší od všech svých konkurentů - nelze sice říci, zda v kladném, či v záporném slova smyslu, přesto můžeme říci, že je "jiné". Zatímco většina konkurence působí spíše decentně, tento web je oblečen spíše do pouťovějších barev. Když k tomu přidáte i barevně blikající bannery, jen málokdo by na první pohled odhadl, že se nachází v knihkupectví.

Je sice pravda, že někomu se mohou "smějíci se barvy" líbit, určitě nikdo však nebude spokojen s navigací. Než se totiž člověk prokliká tam, kam potřebuje, stráví spoustu času "na cestách". Samotné třídění podle žánrů (například u krásné literatury) je mnohem podrobnější než u konkurence, přesto je finální výsledek nepovedený. Na rozdíl od konkurenčních knihkupectví zde totiž nevidíte náhledy obálek, ale pouze textové údaje. Náhled obálky je k dispozici až při volbě konkrétního titulu. Tuto nevýhodu ale mohou naopak ocenit zkušenější uživatelé na pomalejších linkách, kteří vědí, co hledají. I zde chybí ukázka z knihy a náhled obálky není v dostatečné velikosti. Navíc chybí možnost vyhledání všech děl od autora vybrané knihy, což je funkce, která je u konkurence běžná. Pokročilé vyhledávání je "mírně řečeno" netradiční, a obzvlášť jsteli zvyklí na standardní vyhledávání, budete chvilku zaskočení.

Zajímavostí je "samotný nákup". Při pokusu vložit knihu do košíku se nejprve objeví "registrace nového zákazníka", bez které se dál nedostanete. Nepotěší však především to, že po registraci se nevrátíte tam, kde jste skončili - u nákupu knihy. Jste totiž "hození" zpět na začátek a musíte se sami proklikat k hledané knize. Druhý pokus o nákup už tak může být úspěšnější. Dalším zklamáním je však závěrečná fáze nákupu - volba platby a dodání. K dispozici je totiž jediná možnost - platba dobírkou a doručení od České pošty nebo PPL. Za poštovné a balné zde utratíte 75 Kč (PPL 125), což také nepatří k nejoptimističtějším údajům. Zajímavé je, že velkou část závěrečné stránky pro objednání tvoří textové

okno pro poznámku. Nejrady bychom do ní autorům a především programátorům napsali, aby si sami své dílo pořádně vyzkoušeli!

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

- STROHÉ INFORMACE U JEDNOTLIVÝCH TITULŮ
- SLOŽITÁ A NEPŘEHLEDNÁ NAVIGACE
- NEVHODNÁ REGISTRACE
- + VHODNĚJŠÍ PRO POMALEJŠÍ LINKY ZKUŠENÝCH ČTENÁŘŮ

Internetové knihkupectví Všechny knihy lze doporučit především zkušenějším knihomolům, kteří mají pomalejší připojení k internetu. Navíc jim doporučujeme hned po vstupu se zaregistrovat a ušetřit si tak nepříjemné překvapení během samotného nákupu.

Moje knihy

www.mojeknihy.cz

Většinou předchozích internetových knihkupectví jsme vytýkali složitou grafiku a navigaci. Pokud bychom jim mohli doporučit malou nápovědu, odkázali bychom je na stránky www.mojeknihy.cz. Vše je zde totiž podřízeno stručnosti a rychlosti. Neztratí se zde ani začátečníci a i uživatelé na pomalejších linkách nebudou nikdy čekat příliš dlouho.

Navigace je přehledná a účelná, nepatříčně zde nepůsobí ani chybějící náhledy obálek. Na výbornou hodnotím především možnost třídění knih v jednotlivých sekcích podle několika parametrů. Můžete si tak zvolit, zda chcete detektivky seřadit podle názvu, autora, nakladatele nebo ceny. Nepříjemně překvapí, že obálky častokrát nejsou k dispozici ani u detailu vybrané knihy. (Přesněji: nepodařilo se nám najít jediný náhled obálky.) U detailních informací o knize totiž najdete údaj "Obálka není k dispozici". I zde chybí ukázka z knihy a také informace o obsahu knihy jsou často velmi stručné. Rozšířené vyhledávání splňuje nároky průměrného uživatele a nabízí vyhledávání podle všech důležitých parametrů - od názvu přes autora až po cenu.

Jako zajímavost lze doporučit sekci Sháním, která je však dostupná pouze registrovaným uživatelům. Můžete v ní zadat poptávku po vybrané publikaci, nebo naopak zjistit, co ostatní uživatelé hledají, a nabídnout jim to. Také sekce Novinky, která u konkurence doslova přetéká zbožím, je zde prázdnější a s pouze jediným obrázkem. V podobně stručném duchu je i nápověda "Jak nakoupit", která je maximálně stručná a tápajícím příliš nepomůže. Je však nutné dodat, že si nedokážeme představit nikoho, kdo by zde nápovědu potřeboval. Vše je totiž jednoduché a přehledné.

Samotný nákup je stejně snadný jako návštěva knihkupectví. Množství údajů, které zde po vás budou při registraci vyžadovat, je totiž rekordně nízké. Potěší i pouhých 61 Kč za poštovné a balné.

Moje knihy jsou tedy jednoznačně určeny těm, kdo netouží po grafických orgiích a preferují jednoduchost a rychlost. Nepotěší pouze strohost údajů při zobrazení podrobností u jednotlivých titulů.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

- + JEDNODUCHÁ A PŘEHLEDNÁ NAVIGACE
- + VHODNÉ I PRO NEJPOMALEJŠÍ INTERNETOVÉ PŘIPOJENÍ
- ABSENCE NÁHLEDŮ OBÁLEK
- STROHÉ INFORMACE U JEDNOTLIVÝCH TITULŮ

Knihkupectví Moje knihy by mělo být cílem všech těch, kteří úpí na pomalých linkách, a přesto chtějí nakupovat na internetu. Ani začátečníci by si neměli nechat tento web ujít, protože mají jistotu, že je zde nebudou obtěžovat desítky oken, rámečků a především že vždy rychle najdou to, co hledají. Pokud by autoři dokázali zvětšit množství informací u jednotlivých titulů, doporučili bychom tento web všem milovníkům knih.

Knihservis

www.knihservis.cz

Za poměrně zdařilý kompromis mezi množstvím informací a přehledností lze označit titulní stránku internetového knihkupectví Knihservis. Najdete na ní totiž jen několik obrázků a ostatní informace (například Právě vychází...) jsou především textové. Stránce by prospělo snad jen větší využívání hypertextu - nové knihy jsou zde pouze jako textové údaje, a pokud o ně máte zájem, musíte si je sami najít v katalogu. Poněkud nás překvapilo, že po vybrání knižní kategorie se objevilo nové okno, ve kterém nenajdete seznam knih, ale vyhledávací dialog. Teprve po volbě podrobnější kategorie se objeví seznam vybraných knih. Poněkud zvláštní je i navigace ve vybraných knihách - podobnější údaje se totiž objeví po kliknutí na náhled obálky, nikoliv názvu díla. Informace o vybraném díle také nejsou příliš podrobné a náhled postrádá požadovanou velikost. Celkově lze navigaci v knihkupectví označit za nepovedenou, a to nejen kvůli absenci jakéhokoliv třídění a složitosti vyhledávání. Příliš stručná nápověda, skrývající se v sekci Jak nakupovat, nikomu moc nepomůže, takže nezbyvá než hledat a listovat. Zklamáním je také

sekce Výprodej, kde najdete pouze několik knih s mírnou slevou. Nepochopili jsme sekci Top produkty, kde na prvním místě najdete knihu nejmenované banánové moderátorky. Zajímalo by nás, který parametr autorky donutil knihkupce zařadit tuto knihu do kategorie Top.

Samotný nákup je ale snadný a nevyžaduje studování nápovědy. Závěrečné objednání nepatří k nejpřehlednějším, ale po chvilce zkoumání ho určitě zvládne každý. Potěší více možností platby (dobírka, hotově, zálohově nebo převodním příkazem) a navíc možnost osobního odběru. Ten je možný ve více než deseti knihkupectvích na severní Moravě, takže nakupující z ostatních regionů se budou muset spolehnout na Českou poštu.

CELKOVÉ HODNOCENÍ:

+ PŘEHLEDNÁ ÚVODNÍ STRÁNKA

- NEPOCHOPITELNÁ NAVIGACE

- ABSENCE TŘÍDĚNÍ KNIH A NEPOVEDENÉ VYHLEDÁVÁNÍ

Pokud bychom hledali důvod, proč navštívit toto internetové knihkupectví, museli bychom vzít v úvahu bydliště nakupujících. Pouze čtenáři žijící na severní Moravě totiž ocení výhodný osobní odběr objednaných knih. Všichni ostatní nakupující totiž budou při výběru knih bloudit a rozčilovat se nad nepraktickou navigací.

Petr Kratochvíl, Petr.Kratochvil@vogel.cz

RYCHLOST NENÍ VŠE!

Původně jsme chtěli tento test zaměřit především na rychlost dodání knih a vybrat žhavého kandidáta na dodávku knih pro opožděného ježíška. Když jsme však ani po týdnu neobdrželi ani náznak dodání objednaných titulů, museli jsme tento faktor z hodnocení vynechat. Jestliže tedy toužíte věnovat svým blízkým pod stromeček knihu, budete muset navštívit klasické knihkupectví.

IDEÁLNÍ OBCHOD

Ideální obchod by neměl jen dokonale nahradit návštěvu klasického knihkupectví. Při využití všech výhod internetu a hypertextu by měl dokonce v řadě vlastností klasický obchod předstihnout. Jak by tedy měl takový "dokonalý obchod" vypadat?

V první řadě by měl být přístupný pro každého. Tím nemyslíme omezení podle věku nebo národnosti, ale spíše objemový limit. Je sice krásné, když na titulní stránce narazíte na desítky náhledů titulních stránek nejlepších knih roku, ale uživatel připojený přes modem určitě nevydrží čekat na zobrazení titulní stránky déle než dvě minuty. Proto by měla být hlavním cílem "projektantů" obchodu jednoduchost a přehlednost.

Podobné požadavky by mělo splňovat i vyhledávání. Třídění knih podle žánru, názvu a jména autora by mělo být samozřejmostí, ale návštěvníci určitě ocení vyhledávání podle tématu knihy, případně výběr novinek a bestsellerů. Dalším logickým krokem po vyhledání knihy by měla být možnost jejího prohlédnutí. Samozřejmě že si ji nemůžete prohlédnout stejně jako v klasickém knihkupectví, ale přesto by uživateli neměla být odepřena možnost alespoň část knihy si prohlédnout. A to nejen titulní stránku, ale i úryvek knihy, v optimálním případě například ve formě pdf.

Samotný nákup vybrané knihy by měl být třešničkou na dortu. Pokud je k nákupu nutná registrace, měl by k ní být nakupující vyzván hned po vstupu do obchodu a měla by obsahovat jen nejnútnejší údaje. Čím více možností, jak za nákup zaplatit a jak knihy doručit, tím lépe pro každého nakupujícího.